

BIHARI NAPLÓ-EXKLUZÍV

Szurkol nekünk az elnök asszony

Egész Európa legismertebb autonóm területének egyik vezetője dr. Veronika Stirner Brantsch, aki a dél-tiroli parlament elnöke. Igen érdekes ügyekről nyilatkoztott ottjártunkkor.

SZEGHALMI ÖRS

Közvetlen, mégis arisztokratisz kisugárzású; fiatalos és karrierje csúcán van; a közismert dél-tiroli autonómia aktuális kulcsfigurája, ugyanakkor kétgyermekes családjának. Dr. Veronika Stirner Brantschnak, a dél-tiroli parlament elnökének romániai kötődése is van. Az autonóm tartományban tett hivatalos látogatásunkkor előbb Bolzanóban, a parlament üléstermében beszélgettünk, majd az általa adott díszebédkor folytattuk a társalgást.

Fotó: Veronika Högfigartner

Mikrofonerdőben: a tartományi parlamentben is válaszolt kérdéseinkre az elnök, Stirner Brantsch (balra)

ADATLAP

Név: dr. Veronika Stirner Brantsch
Született: 1959. május 23-án, Meranóban
Családi állapota: férjezett, két gyerek anyja
Tanulmányok, tevékenység: több meranói főiskolát elvégzett, majd 1988-ban alapító tagja volt egy gyermekrákellenes szövetségnek, amelyet 2005-ig vezetett
Politikai karrier: a Dél-Tirolban abszolút vezető formáció, a Dél-tiroli Német Néppárt (SVP) tagja, 2003-ban a tartomány tanácsai tagjává választják, s még abban az évben a parlament elnökévé avaszták

– Ön csupán 46 éves és hölgy, ráadásul olaszországi német kisebbségi. Mégis Olaszország legfejlettebb régiójának, a dél-tiroli autonóm tartománynak a parlamenti elnöke. Szóval nagyon működik itt valami...

– Igen, ez tény. Az önrendelkezés egyszerűen fejlődést jelent. Mentalitásban és gazdasá-

gilag is. Persze az Ausztriától elszakított Dél-Tirol esetében nem is volt más megoldás, mint az autonómia. És bár a parlamentben a mi alakulatunktól, vagyis az abszolút vezető erőnek számító Német Néppárttól egy fasisztoid kis olasz tömörülésig sok erő aktívál és komoly vitákat folytat, sőt vannak nézeteltérések is, egészében véve mégis működőképes ez az önkormányzás.

Ez a jövő

– Romániában meg csak járjuk a magyarság. Tudja?

– Ó, igen, hogyné. Vannak információim az ottani helyzetről.

– Vajon mit szólna ahhoz Európa, ha ad absurdum mégis létrejönne egy romániai magyar autonóm tartomány az Unióba tartó Romániában? Vagyis az EU területén egy újabb önrendelkező régió születne...

– Hát, egyértelműen ez a jövő. Mármost az, hogy az egyre inkább egységesülő és közben államközösségként bővülő Eu-

rópában minden nemzetiség szabadon járjassa a maga útját. Az EU kifejezetten támogatja az ilyen megközelítéseket, bár nem dönthet az egyes államok helyett.

– Úgy gondolja, a romániai magyarság számára is lehet ez valós jövőképe?

– Kép, az feltétlenül. De az elképzelések vagy vágyak gyakorlatba ültetéséhez saját döntés kell. A kisebbség részéről, és az állami vezetés részéről is. De vettem észre, hogy a román és a magyar álláspont között óriási különbség van e témában.

Nem hagytak nyomot...

– Mivel épp az itteni, a dél-tiroli autonómia a leghíresebb, előszeretettel hivatkoznak rá és járnak erre romániai magyar politikusok tárgyalni, tárgyalni. Ki a legemlékezetesebb közülük?

– Valóban így van, tényleg volt, aki idejött? Mert meg kell mondanom, én egyre sem emlékszem. Sajnos. Vagy lehet,

hogy az elődömmel, esetleg más politikusokkal beszéltek. Mindenesetre örülök annak, hogy az Önök delegációjában romániai magyar is van. Ugyanis egyetérték a törekvésekkel. Meg aztán bizonyos szá- lak kötnék is ahhoz az ország- hoz.

– Mifélek?

– Édesapám Romániából származott el. Még a világháború idején menekült el. Romániai német volt. Utána, még gyermekkoromban, kétszer is meglátogattuk a számúra kedves romániai helyeket.

– Akkor itt, a „mintaautonómiaiban” is van legalább egy szurkolója a romániai kisebbségeknek, ráadásul olyan, aki még befolyásos is, hiszen parlamenti elnök...

– Szerintem nem csak egy van. De én mindenképpen azt mondhatom, remélem, Románia egy idő múlva felzárkózik, ugyanakkor a magyarság ügyei is megnyugtató módon rendeződnek. Erre koccintsunk!

Ítélethozatal

Tizenhat év után végleges ítélet született a 26 életet követelő kolozsvári forradalmi események ügyében. Az elítéltek a Védelmi Minisztériummal közösen több mint 40 milliárd lej erkölcsi és anyagi kártérítést kell fizessenek. Iulian Topliceanul, a kolozsvári tüntető tömegbe lövő, ma már nyugalmazott tábornokot, a 4. erdélyi hadtest egykori parancsnokát tízevi börtönre, Ioachim Mogát, a kommunista párt megyei főtitkárát nyolc évi szabadságvesztésre, Valeriu Burttea ezredesét, a szászfenesi katonai egység parancsnokát és Ioan Cocan alezredesét kilenc-kilenc évi börtönre ítélték. Ilie Dicu őrnagy kapta a legsúlyosabb büntetést, neki tizenöt évet kell rács mögött töltenie.

Kisebbségi törvény – csigalassúsággal

Lehet, hogy átugranak bizonyos szakkbizottsági vitákat a kisebbségítörvény-tervezet témájában, és kisebb előrehaladás történhet az ügyben.

SZEGHALMI ÖRS

Változatlanul alig halad az RMDSZ-féle kisebbségi törvénytervezetének a törvényhozási eljárása. Mint ismeretes, a Szenátuson már nagy nehezen keresztülvitték a tervezetet, amelyet kezdetben még a múlt év végére szántak törvénynevé formálni. A szöveg most a Képviselőház labirintusában kóvályog. A legújabb fejlemény szerint egyetlen cikkelyt fogadott el a tervezetből az alsóház három szakkbizottsága (jogi, tanügyi és kisebbségi), amelyek együttes ülésen akartak előrehaladást elérni.

Gyorsítanak

A részletekről Sóki Béla parlamenti képviselő lapunknak telefonon elmondta: ezúttal a

Sóki Béla képviselő

kormánypártok képviselői között teljes volt az egyetértés, s ezt látva a szakkbizottságok tevékenységét az ellenzék torpedózta meg. „A PSD és a PRM ugyanis kiszámolta, hogy ha

kivonul az ülésről, akkor nem lesz meg a szavazáshoz szükséges létszám. Így épp csak egy cikkelyt sikerült elfogadni, amelyben azt részletezzük, mi is a kisebbségek meghatározása Romániában, s ekkor a két említett párt emberei elhagyták a termet. Emiatt megint leállt a munka” – mondta Sóki.

Ellenlépésként most az RMDSZ azt javasolta, hogy a Képviselőház végül is ne várjon a szakkbizottságok jelentésére, hanem ezt a lépést kihagyva egyből kerüljön a plénum elé a tervezet. Ha ezt a javaslatot elfogadják, akkor a jövő héten már az alsóház plénuma előtt lesz a kisebbségi. Ha nem, akkor ezt megelőzi még jó pár csigatempós szakkbizottsági ülésezgetés, tovább lassítva a jogszabály elfogadását.

RÖVIDEN

□ **„Menjen már!”** Miután Adrian Năstase lemondott politikai tisztségéről, nem jött el az ideje annak is, hogy George Copos mostani miniszterelnök-helyettes, a PC embe- bere is visszalépjen a politikai színtérről? – tették fel a kérdést Mihai Răzvan Ungureanu külügyminiszternek az Európai Unió illetéke- sei. Ungureanu Brüsszelben tartózkodott, ott érdeklődtek tőle a lottóbotrányba keveredett Coposról. „Ameddig nem emelnek vádat Copos ellen, addig neki vagy pártjának kell ez ügyben döntenie” – hangzott a válasz.

□ **Hihetetlen!** Friss határozatában a Suceava megyei Fellebbviteli Bíróság Csibi István, a számos gazdasági bűncselekménnyel és súlyos bántalmazásokkal vádolt csik-szerezedei „üzletember” szabadlábra helyezéséről döntött, helyt adva Csibi ügyvédje fellebbezésének. Az erről szóló határozatot ma fogják postázní Botoşani város fogva tartási intézetéhez.

□ **Madárkór.** Riadókészültségben állnak a bukaresti hatóságok, miután a román fővárostól 15 kilométerre lévő Magurele településen is megjelent a madárkór. Lezárták a faluba vezető utakat, a települést a rendőrség és csendőrség alakulatai felügyelik. Bukarest lenne az első főváros Európában, ahol megjelenik a kór, s akkor ott lakónegyedeként rendelnének el vesztegzarat.

□ **Vissza.** Visszaküldte a parlamentnek a helyi választottak státusát szabályozó törvényt Traian Băsescu elnök, mert úgy találta, hogy a törvény nem „teljes és átlátható”, nem teremt igazán kiszámítható környezetet. Az államfői indoklás szerint a törvény néhány ponton alkotmányellenes is.

□ **Szünet.** Az ETA fegyveres baszk szeptatista szervezet szerdán állandó tüzszünetet hirdetett. A spanyol kormány korábban ezt szabta feltételül a baszk autonómiairól való tárgyalások megkezdéséhez.

Küzdelem. Ma már ötödik napja tüntetnek a fehér orosz ellenzékiek Minszkben, ahol puskaporos a hangulat. Választási csalással vádolják az elnökválasztáson győztes Alekszander Lukasenko elnököt. A jelenlegi törvények szerint a tiltakozók engedély nélkül tüntetnek. Több elemző szerint várható, hogy a rohamrendőrök hamarosan leverik a demonstrációt, a tüntetőket amúgy is már napok óta tucattal hurcolják el és verik félholtra...

Jogosítványt magyarul is

Március 20-án Románia Hivatalos Közlönyében megjelent a sokat vitatott, közúti közlekedést szabályozó, sürgősségi kormányrendeletet elfogadó 2006. évi 49. számú törvény, amely 6 hónap múlva, azaz 2006. szeptember 20-án lép érvénybe. Ennek egyes részleteiről már írtunk. További újdonság, hogy a jogszabály 24. cikkelyének 3. bekezdése értelmében lehetővé válik a kisebbségek számára az anyanyelven történő vizsgázás a gépjármű-vezetői jogosítvány megszerzésére. Antal István képviselő, a törvényt alapfokon tárgyaló ipari szakkbizottság alelnöke már tárgyalta a Közforgalmi Rendőrség vezetésével, hogy az anyanyelven történő vizsgázáshoz szükséges anyagok minél hamarabb készüljenek el. Ugyanakkor felkéri az érintett jogi személyeket, tegyék meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy szeptember 20. után valóban elkezdődhessen az anyanyelven történő oktatás és vizsgáztatás. A törvény hamarosan Románia magyar nyelvű Hivatalos Közlönyében is megjelenik.

Sok pénzt nyertek az INTERREG IIIA pályázattal

Arad, Bihar, Szatmár és Temes, illetve Békés, Csongrád, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék közös pályázata nyomán magyarországi és romániai közös intézetek is alakulnak.

A Hajdú-Bihar megyei önkormányzat hivatalának Partner-ségben az eurorégióért elnevezésű pályázata 58 millió forintot nyert az INTERREG IIIA határon átnyúló együttműködési program pályázatán – jelentette be Juhász László Katalin, a megyei közgyűlés elnöke szerdán sajtótájékoztatón. A határ menti együttműködésben 4-4 magyarországi és romániai megye – Arad, Bihar, Szat-

már és Temes, illetve Békés, Csongrád, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg – vesz részt.

Közös intézmények

Az eurorégiós stratégia munkálásában jelentős szerepet kap az intézményi együttműködés, aminek keretében tanácsadói és szakmai programokat indítanak, és létrehozzák a határ menti régió adatbázisát, a civil, a gazdasági és

a kulturális-tudományos szervezetek név- és címjegyzékét. Horváth Gyula, a Magyar Tudományos Akadémia küldötte bejelentette, hogy a határ menti együttműködés keretében két közös magyar-román intézményt hoznak létre. Debreceni székhellyel, a Debreceni Egyetem, a Nagyváradai Egyetem és a Kolozsvári Babeş-Bolyai Egyetem együttműködésével alakítják ki a magyar-román terü-

Horváth Gyula

letfejlesztési, képzési és kutatóközpontot. Szegeden jön létre a közös technológiai kutatási-fejlesztési központ.